

नियत सेवावधीस सेवानिवृत्त होताच
महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी
वर्गणीदारांस त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी
खात्यातील रक्कमेचे अंतिम प्रदान त्वरीत
करणेबाबत सर्व विभागांना सूचना.....

महाराष्ट्र शासन

सामान्य प्रशासन विभाग,

शासन परिपत्रक क्रमांक : भनिनि १११८/२११/(प्र.क्र.७५/१८)/१३-अ,

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक : १७ डिसेंबर, २०१८.

वाचा :

- १) शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.भनिनि ११८५/प्र.क्र.५२/१३-अ,
दि.२८/०५/१९८६.
- २) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.भनिनि १०९९/प्र.क्र.८६/९९/१३-अ,
दि.२९/१०/१९९९.
- ३) या कार्यासनाचे क्र.भनिनि-१११५/१०३/(प्र.क्र.६९/१५)/१३-अ, दि.१३/०७/२०१५ चे पत्र.
- ४) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग क्र.भनिनि १११५/४८६/प्र.क्र.१५१/१५/१३-अ,
दि.०१/०१/२०१६.
- ५) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई यांचे क्र.No.PF Misc/High
court/JHP, दि.१७/१०/२०१८ चे पत्र.
- ६) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई यांचे क्र.No.PF Misc/High
court/JHP/106A, दि.२२/१०/२०१८ चे पत्र.

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी नियम, १९९८ मधील नियम २९ अन्वये वर्गणीदारास त्याच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा असलेली रक्कम, त्याच्या सेवानिवृत्तीनंतरच्या दिनांकास देय होते. तसेच नियम २८(४) नुसार, वर्गणीदाराने अंतिम प्रदानाकरिता सादर करावयाच्या विहित अर्जाचे नमुने, कार्यालय प्रमुखाने वर्गणीदाराच्या नियत सेवानिवृत्तीच्या दिनांकाच्या एक वर्ष आधी महालेखापाल कार्यालयास पाठविणे आवश्यक असते. त्याअनुषंगाने नियतव्योमानानुसार सेवानिवृत्त होणाऱ्या वर्गणीदारास त्याच्या भविष्य निर्वाह निधीच्या रकमेचे अंतिम प्रदान लवकरात लवकर करणे महालेखापाल कार्यालयास शक्य होते. तथापि, सदर नियम स्पष्ट असून देखील नियत व्योमानानुसार सेवानिवृत्त होणाऱ्या वर्गणीदारांचे अंतिम प्रदान रक्कमेचे अर्ज प्रशासकीय विलंबामुळे महालेखापाल कार्यालयास उशिरा प्राप्त होतात व वर्गणीदारास अंतिम प्रदानाची रक्कम मिळण्यास विलंब झाल्यास न्यायालयीन प्रकरणे उद्भवतात व न्यायालयीन आदेशानुसार वर्गणीदारास विलंबाने प्रदान केलेल्या रकमेवर व्याज द्यावे लागते. सदर परिस्थिती टाळण्याकरिता अंतिम प्रदानाचे अर्ज विहित कालावधीत महालेखापाल कार्यालयास प्राप्त होतील व विलंबाने प्रदान केलेल्या रकमेवर व्याज देणे टळले जावे याकरिता सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांना सूचित करण्याबाबतचे निदेश मा.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, मुंबई यांनी वाचा क्र.५ व क्र.६ येथील पत्रान्वये दिले आहेत.

शासन परिपत्रक :

महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी नियम १९९८ मधील नियम २८ च्या पोटनियम ४(अ) अन्वये वर्गणीदारास निधीची रक्कम काढण्याकरिता अर्ज सादर करणे शक्य व्हावे म्हणून, कार्यालय प्रमुख प्रत्येक वर्गणीदारास त्याचे नियत वयोमान होण्याच्या तारखेपूर्वी एक वर्ष अगोदर किंवा त्याची अपेक्षित सेवानिवृत्ती अगोदरची असेल तर त्यापूर्वी, आवश्यक ते नमुने “वर्गणीदारास प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून एक महिन्याच्या कालावधीत यथोचितरित्या भरून त्याच्याकडे परत पाठवावेत” अशा अर्थाच्या सूचना देवून पाठवील. वर्गणीदार तो अर्ज निधीची रक्कम काढण्याकरिता कार्यालय प्रमुखामार्फत अथवा विभाग प्रमुखामार्फत लेखा अधिकाऱ्यांकडे सादर करील अशी तरतूद आहे.

तसेच महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी नियम, १९९८ मधील नियम २९ नुसार वर्गणीदारास त्याच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा असलेली रक्कम, त्याच्या सेवानिवृत्तीनंतरच्या दिनांकास देय होते.

सदर नियमावलीतील नियम क्र. १२ च्या टीप (१) येथे पुढील तरतूद आहे.-

अंतिम रक्कम प्रदानातील ६ महिन्यापेक्षा अधिक कालावधीचा विलंब हा, वर्गणीदाराच्या किंवा जिला अशी रक्कम प्रदान करावयाची होती अशा व्यक्तीच्या आवाक्याबाहेरील परिस्थितीमुळे झाला असल्याबद्दल व्यक्तिशः खात्री झाल्यानंतर;

अ) लेखा अधिकारी एका वर्षाच्या कालावधीपर्यंतच्या निधीवरील व्याज प्रदानास मंजुरी देऊ शकेल

आणि

(ब) लेखा अधिकाऱ्याच्या लगतचा वरीष्ठ पर्यवेक्षीय अधिकारी (यामध्ये, उपमहालेखापाल/वरीष्ठ उपमहालेखापाल अथवा महालेखापाल, तसेच गट-“ड” मधील शासकीय कर्मचा-यांच्या बाबतीत कार्यालय प्रमुख आणि जिल्हा परिषद कर्मचा-यांच्या बाबतीत जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी) कोणत्याही कालावधीपर्यंतच्या निधीवरील व्याज प्रदानास मंजुरी देऊ शकेल आणि प्रशासकीय विलंब झालेल्या अशा प्रत्येक प्रकरणातील विलंबाबत पूर्णपणे चौकशी करण्यात येईल आणि त्या बिलंबास जबाबदार असलेल्या कर्मचारी/अधिकाऱ्यांविरुद्ध कारवाई करण्यात येईल.

२. उपरोक्त तरतूदीनुसार नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त होणाऱ्या वर्गणीदारांना त्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी खात्यात जमा असलेली रक्कम अंतिमतः प्रदान करण्याच्या संबंधात कार्यालयाने महालेखापाल कार्यालयाकडे वेळेवर तपशील पाठविणे आवश्यक आहे आणि तसा तपशील महालेखापाल कार्यालयाकडे पाठविण्याबाबत कार्यालयाकडून अवाजवी विलंब झाला असेल तर अशा विलंबामुळे देय होणाऱ्या व्याजामुळे शासनाला जे नुकसान सहन करावे लागेल, त्याची भरपाई अशा विलंबास जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांवर निश्चित करून विलंबामुळे प्रदान कराव्या लागणाऱ्या या व्याजाची वसूली संबंधितांकडून करण्यात यावी.

३. सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागातील विभाग प्रमुख / कार्यालय प्रमुख यांनी त्यांच्या कार्यालयाच्या निरीक्षणाच्या वेळी महालेखापालांच्या कार्यालयाकडून भविष्य निर्वाह निधी संबंधी आलेले संदर्भ वेळीच निकालात काढले गेले किंवा नाही याची तपासणी करावी. ज्या कार्यालयात असे संदर्भ वेळीच निकालात काढले गेले नसतील त्या कार्यालयाला असे संदर्भ वेळीच निकालात काढण्याबाबत सक्त सूचना द्याव्यात. तसेच अशा संदर्भावर कार्यवाही करण्यास विलंब झाला असल्यास त्या विलंबास जबाबदार असणाऱ्या संबंधितांवर योग्य ती कार्यवाही करावी.

४. महाराष्ट्र सर्वसाधारण भविष्य निर्वाह निधी नियम १९९८ मधील नियमांतील तरतुदींचे काटेकोरपणे पालन करण्याची जबाबदारी सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागांची असल्याने विभागांनी आपल्या अधिनस्त असलेल्या क्षेत्रीय कार्यालयांतील संबंधित आहरण व संवितरण यासंदर्भात सूचित करावे. तसेच विभागांनी आपल्या क्षेत्रीय कार्यालयाकडून याबाबत होत असलेल्या कार्यवाहीचा आढावा दर सहा महिन्यांनी घ्यावा.

५. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१८१२१७१२१५०८४४०७ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सं.क.गुप्ते)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव,
२. *प्रबंधक, मूल शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई/नागपूर/औरंगाबाद,
३. *प्रबंधक, अपील शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई/नागपूर/औरंगाबाद,
४. *प्रबंधक, लोक आयुक्त व उपलोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
५. *प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई/नागपूर/औरंगाबाद
६. *सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई,
७. *सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधानसभा) मुंबई,
८. *सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय (विधान परिषद) मुंबई,
९. *राज्य निवडणूक आयुक्त, राज्य निवडणूक आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई,
१०. *सचिव, राज्य माहिती आयोग, नवीन प्रशासकीय भवन, मुंबई,
११. *महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, मुंबई, (१० जादा प्रतींसह)
१२. *महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र, मुंबई, (१० जादा प्रतींसह)
१३. *महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र, नागपूर, (१० जादा प्रतींसह)
१४. *महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र, नागपूर, (१० जादा प्रतींसह)

१५. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मुंबई (प्रसिध्दीकरिता ५ प्रती)
१६. ग्रंथपाल, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, ग्रंथालय, द्वा मजला, विधान भवन, मुंबई ४०० ०३२ (१० प्रती)
१७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
१८. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
१९. मुख्य लेखापरीक्षक (निवासी लेखा), कोंकण भवन, नवी मुंबई,
२०. सर्व विभागीय आयुक्त,
२१. सर्व जिल्हाधिकारी,
२२. सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
२३. भारतीय लेखा परीक्षा आणि लेखा विभाग, महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र यांचे कार्यालय, भविष्य निर्वाह निधी शाखा, जुनी.सी.जी.ओ.बिल्डिंग, न्यू मरीन लाईन्स, १०१ महर्षि कर्वे रोड, मुंबई- ४०० ०२० (५० जादा प्रतींसह)
२४. संचालक, लेखा व कोषागरे, मुंबई,
२५. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, मुंबई,
२६. मंत्रालयातील इतर सर्व विभाग,
२७. सर्व मंत्रालयीन विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व विभागप्रमुख/ प्रादेशिक विभाग प्रमुख/ कार्यालय प्रमुख (मंत्रालयीन विभागांमार्फत)
२८. मंत्रालय मध्यवर्ती ग्रंथालय, मंत्रालय, मुंबई (२ प्रती)
२९. सामान्य प्रशासन विभागातील सर्व कार्यासने
३०. सर्व मंत्रालयीन विभाग (आस्थापना), त्यांनी हे आदेश सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणावेत.
३१. निवडनस्ती

*पत्राने